จริยธรรมของกัลยาณชนมุสลิมรุ่นแรก

(อะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ)

[ไทย – Thai – تايلاندي]

อับดุลลอฮฺ บิน อับดุลหะมีด อัล-อะษะรีย์

แปลโดย : แวมูฮัมหมัดซาบรี แวยะโก๊ะ

ตรวจทานโดย : ซุฟอัม อุษมาน

ที่มา : เว็บไซต์ www.ktibat.com

2013 - 1435

IslamHouse.com

من أخلاق السلف الصالح

« باللغة التايلاندية »

عبد الله بن عبد الحميد الأثري

ترجمة: وي محمد صبري وي يعقوب

مراجعة: صافي عثمان

المصدر: موقع الكتيبات الإسلامية

2013 - 1435

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

จริยธรรมของกัลยาณชนมุสลิมรุ่นแรก

(อะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ)

บทนำ

มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ พระผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอการสดุดีแห่งอัลลอฮฺและความสันติสุขปลอดภัยจงมีแด่ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้เป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย และบรรดาเครือญาติตลอดจนบรรดาเศาะหาบะฮฺและบรรดาผู้ที่รักใคร่เป็นมิตรกับท่าน ตราบจนถึงวันแห่งการตัดสิน

อนึ่ง การเรียกร้องเชิญชวนไปสู่วิถีแห่งชาวสะละฟุศศอลิหฺ หรืออะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวของศาสนานั้น มีเป้าหมายก็เพื่อสร้างอนุชนที่เหมือนกับชนกลุ่มแรก ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาด้วยน้ำมือของท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะ

ลัยฮิวะสัลลัม ในทุกกระเบียดนิ้ว โดยที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้นถือเป็นแบบอย่างและต้นแบบอันดีงามยิ่งสำหรับผู้คนทั้งหลาย ซึ่งพวกเขาสามารถเห็นแบบอย่างต่างๆ ของท่านได้อย่างประจักษ์ชัด ทั้งในด้านจริยธรรม พฤติกรรม และคำพูดต่างๆ อันดีงาม ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยกล่าวขอดุอาอ์ว่า

«اللَّهُمَّ اهْدِنِي لأَحْسَنِ الأَخْلاَقِ لاَ يَهْدِي لأَحْسَنِهَا إِلاَّ أَنْتَ». [رواه مسلم رقم ٧٧١].

อัลลอฮุมมะฮฺดินีย์ ลิอะหฺสะนิลอัคลากฺ ลายะฮฺดีย์ ลิอะหฺสะนิฮา อิลลาอันตะ

(โอ้อัลลอฮ โปรดชี้นำทางฉันเพื่อให้มีจริยธรรมที่ดีที่สุดเถิดและไม่มีผู้ใดสามารถชี้นำทางแห่งจริยธรรมที่ดีเลิศได้เว้นแต่พระองค์เท่านั้น) (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 771)

เพราะเหตุนั้นเอง อัลลอฮฺ ตะอาลา จึงอบรมบ่มนิสัยและขัดเกลาท่านนบีอย่างดีที่สุดท่านนบีจึงกลายเป็นบุคคลที่มีความเพียบพร้อมสมบูรณ์ที่หาใครเทียบไม่ได้ และอัลลอฮฺ ตะอาลา ก็ทรงรับรอง ทรงให้เกียรติตำแหน่งของท่าน และได้เป็นสักขีพยานต่อท่าน ด้วยคำดำรัสที่ว่า

﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴾ [القلم: ٤]

ความว่า **"และแท้จริง เจ้านั้นอยู่บนคุณธรรมอันยิ่งใหญ่"** (สูเราะฮฺ อัล-เกาะลัม : 4)

การสาธยายถึงคุณลักษณะของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ของท่านหญิงอุมมุลมุอ์มินีน อาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา นั้นสัจจริงแล้ว เมื่อครั้งที่ท่านหญิงได้ตอบคำถามของชายคนหนึ่งที่ถามท่านหญิงว่า

«يَا أُمَّ المُؤمِنِينَ ! أَنبِئِينِي عَن خُلُقِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ؟ قَالَت : أَلَستَ تَقرَأُ القُرآنَ ؟ قُلتُ : بَلَى قَالَت : فَإِنَّ خُلُقَ نَبِيِّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ كَانَ القُرآنَ». [رواه مسلم رقم ٧٤٦].

ความว่า **"โอ้มารดาแห่งผู้ศรัทธาชนเอ๋ย จงบอกแก่ฉันหน่อยถึงคุณลักษณะนิสัยของท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม?" ท่านหญิงจึงได้กล่าวว่า "ท่านไม่ได้อ่านอัลกุรอานหรอกหรือ ?" ชายคนนั้นได้กล่าวว่า "แน่นอน ฉันได้อ่าน" ท่านหญิงจึงได้กล่าวว่า "คุณลักษณะนิสัยของท่านนบี ของอัลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั้น ก็คืออัลกุรอาน"** (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 746)

กล่าวคือ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ปฏิบัติตามข้อสั่งใช้และข้อสั่งห้ามที่มีอยู่ในอัลกุรอานจนเป็นวิถีปกติในชีวิตประจำวัน เป็นนิสัยที่ติดตัวท่านเสียจนชินแล้ว ซึ่งเมื่อรวมกับการที่อัลลอฮฺทรงบรรจุคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ไว้ในตัวของท่านเราะสูล ยิ่งทำให้ท่านนบีเป็นผู้นำในเรื่องจริยธรรม พฤติกรรม และคำพูดต่างๆ อันดีงาม ให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่มีความมุ่งหวังใดนอกจากการแสวงหาความพึงพอพระทัยของอัลลอฮฺ ตะอาลา ดังนั้นจึงทำให้จริยธรรมอันดีงามทั้งหลายต่างรวมอยู่ในตัวท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นจริยธรรมที่ท่านถูกส่งมาเพื่อเติมเต็มให้มันสมบูรณ์ ให้หลักการของมันมั่นคง และสาธยายถึงความสูงส่งของมันด้วย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

«إِنَّمَا بُعِثْتُ لأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الأَخْلاَقِ». [رواه أحمد رقم ٢/٣٨١].

ความว่า “**แท้จริง ฉันได้ถูกบังเกิด(ประทาน)เพื่อทำให้จริยธรรมอันดีงามมีความสมบูรณ์**” (เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอะหฺมัด 2/381)

ดังนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงถือเป็นแบบอย่างและต้นแบบอันดีงาม ซึ่งผู้ที่เจริญรอยตามแบบอย่างอันดีงามนี้ก็จะได้ไปสู่การได้รับเกียรติจากอัลลอฮฺ นั่นคือ การได้ไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ لَّقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ لِّمَن كَانَ يَرۡجُواْ ٱللَّهَ وَٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا ٢١ ﴾ [الأحزاب: ٢١]

ความว่า "**โดยแน่นอน ในเราะสูลของอัลลอฮฺมีแบบอย่างอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้ว สำหรับผู้ที่หวัง (จะพบ) อัลลอฮฺและวันปรโลก และรำลึกถึงอัลลอฮฺอย่างมาก**" (สูเราะฮฺ อัล-อะหฺซาบ : 21)

สิ่งนี้ไม่ใช่เป็นข้อบ่งชี้หรอกหรือว่า "จริยธรรมอันดีงาม" นั้นมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการสร้างสังคมแห่งร็อบบานีย์ (สังคมที่อยู่ในการภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวเท่านั้นด้วยความรู้และการปฏิบัติที่สมบูรณ์)ของกลุ่มชนรุ่นแรกของอิสลาม ผู้ซึ่งอัลลอฮฺ ตะอาลา ได้คัดเลือกให้พวกเขาเป็นเศาะหาบะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาเป็น

ชนผู้ดีเลิศที่สุดในประชาชาติที่เยี่ยมยอดที่สุดเหนือประชาชาติทั้งหลาย พวกเขาได้ทำการเผยแพร่การดะอฺวะฮฺของท่านนบี ได้ปกปักษ์รักษาสุนนะฮฺของท่านนบี พร้อมกับสืบสานจริยธรรมอันดีงามจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะสัลลัม และถ่ายทอดไปสู่กลุ่มชนรุ่นหลังถัดนั้น(ตาบิอีน) โดยที่พวกเขาได้เอาใจใส่มันด้วยการจดบันทึกสุนนะฮฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งในจำนวนนั้นคือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและบุคลิกของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาได้แยกเรื่องนี้เป็นเอกเทศซึ่งมีบันทึกอยู่ในหนังสือหลากหลายเล่ม โดยที่เนื้อหาในนั้นก็จะกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอันดีงามและคุณลักษณะของท่านนบีอย่างละเอียด รวมถึงอุปนิสัยอันดีงามต่างๆ ที่ปลีกย่อยลงไปของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ดังนั้น ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จึงเป็นกลุ่มชนที่เจริญรอยตามท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งยังมีจริยธรรมอันดีงามเฉกเช่นที่ท่านเราะสูลุลลอฮฺมีอยู่ พร้อมกันนั้นพวกเขายังได้ปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของท่านอีกด้วย ทำให้พวกเขาเป็นเช่นที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้สาธยายถึงพวกเขาว่า

﴿ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ﴾ [آل عمران: ١١٠]

ความว่า “**พวกเจ้านั้น เป็นประชาชาติที่ดียิ่งซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษย์ชาติ**” (สูเราะฮฺอาลิ อิมรอน : 110)

เพราะฉะนั้น การดะอฺวะฮฺไปสู่วิถีของชาวสะละฟุศศอลิหฺ ไม่ได้หมายถึงว่าต้องมีความสอดคล้องกับพวกเขาในเรื่องหลักยึดมั่นศรัทธาเพียงอย่างเดียว ตามที่หลายต่อหลายคนเข้าใจกัน –แม้ว่าหลักยึดมั่นศรัทธานั้นคือหลักการสำคัญประการแรกและมีความสำคัญมากที่สุดก็ตาม- ซึ่งที่จริงแล้วเราต้องมีความสอดคล้องกับพวกเขาในทุกแง่มุมของศาสนาที่ยิ่งใหญ่นี้ ไม่ว่าจะในเรื่องหลักยึดมั่นศรัทธา(อะกออิด) หลักบัญญัติต่างๆ (อะหฺกาม) รวมถึงการปฏิสัมพันธ์กับผู้คน (มุอามะลาต) และอื่นจากนี้ เพราะวิถีของชาวสะละฟุศศอลิหฺที่เรากำลังเรียกร้องผู้คนไปสู่มันนั้นไม่ใช่เป็นความรู้ที่มีอยู่ในสมองเพียงอย่างเดียว แต่มันได้หมายรวมถึงวิถีของพวกเขาทั้งในเรื่องอะกีดะฮฺ ความคิด อุปนิสัย และจริยธรรมอันดีงามทั้งหลาย ใช่แต่เท่านั้นยังหมายรวมถึงทุกคำพูดและการกระทำต่างๆ อีกด้วย

เป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจอย่างยิ่งที่พบว่าในยุคสมัยของเรานี้ วิถีของชาวสะละฟุศศอลิหฺที่มีความสำคัญเช่นนี้กลับไม่ถูกเอาใจใส่และให้ความสำคัญในการฝึกฝนอย่างจริงจัง หรือบางทีก็คงเป็นเพียงทฤษฎีที่ไม่ได้ถูกนำไปใช้จริงในวิถีชีวิตของผู้ศรัทธา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดาหมู่นักดาอีย์ทั้งหลาย ดังนั้น จึงมักจะเห็นว่ามีคนบางคนที่มีอะกีดะฮฺของชาวสะลัฟในเรื่องเตาฮีดต่ออัลลอฮฺและต่อต้านสิ่งที่บิดอะฮฺทั้งหลาย แต่เขามีอุปนิสัยที่สวนทางกับชาวสะลัฟอย่างสิ้นเชิง พวกเขาได้ก่อสิ่งที่เป็นความอธรรม การโกหก การนินทา การอิจฉาริษยา และการมุ่งร้าย ในอีกมุมหนึ่งพวกเขาก็ไม่มีความซื่อสัตย์ ทั้งยังได้คล้อยตามอารมณ์ความใคร่ของตนเอง ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นสำหรับคนที่มีความบริสุทธิ์ใจในการทำหน้าที่ดะอฺวะฮฺอันจำเริญนี้ต้องเผยแพร่วิถีของชาวสะลัฟให้ครอบคลุมในทุกมิติและอบรมบ่มเพาะอนุชนรุ่นใหม่ให้อยู่บนวิถีดังกล่าว ทั้งในแง่คำพูดและการกระทำ

เพราะว่า เป็นเรื่องที่ยอมรับไม่ได้ถ้าคนคนหนึ่งจะเป็นผู้ที่มีจริยธรรมอันดีงามตามแบบฉบับของชาวสะละฟุศศอลิหฺ แต่เขากลับไม่มีหลักยึดมั่นศรัทธาตามที่ชาวสะละฟุศศอลิหฺได้มีอยู่

ในทางกลับกัน มันก็เป็นเรื่องที่รับไม่ได้เช่นกัน ถ้าคนคนหนึ่งจะมีหลักยึดมั่นศรัทธาตามชาวสะลัฟ แต่เขาไม่ได้มีอุปนิสัยและจริยธรรมอันดีงามตามแบบอย่างของพวกเขาด้วย

สรุปก็คือ หากเราปรารถนาในความสำเร็จ ก็ให้เรายึดมั่นในสิ่งที่ชาวสะละฟุศศอลิหฺ -ขออัลลอฮฺทรงพึงพระทัยต่อพวกเขาทุกคน- ได้ยึดมั่น

อับดุลลอฮฺ บิน อับดุลหะมีด อัล-อะษะรีย์

จริยธรรมอันดีงามของมุสลิม

(ชาวสะละฟุศศอลิหฺหรืออะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ)

เนื่องด้วยความสำคัญของจริยธรรมและอุปนิสัยอันดีงามในเจตคติของชาวสะละฟุศศอลิหฺ หรืออะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ พวกท่านจึงได้ให้เรื่องนี้เป็นหลักการสำคัญ(อุศูล)ของอะกีดะฮฺ(หลักยึดมั่นศรัทธา) และได้บรรจุให้มันเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งในตำรับตำราว่าด้วยเรื่องอะกีดะฮฺ ซึ่งส่วนหนึ่งของหลักการสำคัญของอะกีดะฮฺที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอันดีงามดังกล่าวนั้น ได้แก่

หนึ่ง... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะเรียกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่ดีงามและห้ามปรามกันจากสิ่งที่ชั่วร้าย และพวกเขาเชื่อว่าความดีงามของประชาชาตินี้ จะคงมีอยู่กับพวกเขา ตราบใดที่สัญลักษณ์แห่งคำสอนอันจำเริญนี้ยังคงอยู่ และมันเป็นสัญลักษณ์อันยิ่งใหญ่ในคำสอนอิสลาม และเป็นสาเหตุสำคัญในการพิทักษ์ปกป้องความเป็นปึกแผ่นของพี่น้องมุสลิม และการเรียกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่ดีงามนั้น ถือเป็นสิ่งวาญิบ(ที่จะต้องนำไปปฏิบัติ)เท่าที่มีความสามารถ และจะต้องคำนึงถึง

ผลประโยชน์ในเรื่องดังกล่าวด้วย อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ﴾ [آل عمران: ١١٠]

ความว่า "**พวกเจ้านั้น เป็นประชาชาติที่ดียิ่งซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษย์ชาติ โดยที่พวกเจ้าเรียกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่ดีงามและห้ามปรามกันจากสิ่งที่ชั่วร้าย และศรัทธาต่ออัลลอฮฺ**" (สูเราะฮฺ อาลิ อิมรอน : 110)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الإِيمَانِ». [رواه مسلم رقم ٧٣].

ความว่า "**ผู้ใดที่เห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เขาจงเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นด้วยมือ หากไม่มีความสามารถก็เปลี่ยนแปลงด้วยลิ้น และหากไม่มีความสามารถอีกก็ให้ปฏิเสธด้วยหัวใจ นั่นถือว่าอีหม่านที่อ่อนแอที่สุดแล้ว**" (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 73)

สอง... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะยึดมั่นในหลักคำสอนที่ว่า จะต้องใช้ความอ่อนโยนนำหน้าในการเรียกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่ดีงามและห้ามปรามจากสิ่งที่ชั่วร้าย และเรียกร้องเชิญชวนโดยใช้หิกมะฮฺและการตักเตือนด้วยดี(กล่าวคือ ให้เรียกร้องเชิญชวนด้วยความรู้และการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานภาพ ระดับความเข้าใจ และขอบเขตการเชื่อฟังของแต่ละคน และด้วยคำตักเตือนที่ดี คือ การสั่งใช้และการห้ามปรามที่มาพร้อมกับการจูงใจและการขู่สำทับ แต่หากเมื่อผู้ที่ถูกดะอฺวะฮฺนั้นเชื่อมั่นว่าสิ่งที่เขากระทำมานานนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ทั้งที่แท้จริงแล้วมันคือสิ่งที่ผิด ดังนั้น ก็จงถกเถียงกับเขาด้วยวิธีการที่ดีที่อยู่บนพื้นฐานแห่งหลักฐานทางศาสนาและสติปัญญา -ผู้แปล-) อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ﴾ [النحل: ١٢٥]

ความว่า “**จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสูเจ้าโดยใช้หิกมะฮฺ (ความรู้ความเข้าใจ) และการตักเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า**” (สูเราะฮฺ อัน-นะหฺลิ : 125)

สาม... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะยึดมั่นในหลักคำสอนที่ว่า จำต้องมีความอดทนต่อความเดือดร้อนที่เกิดจากผู้คน เมื่อได้เรียกร้องเชิญชวนสู่สิ่งที่ดีงามและห้ามปรามจากสิ่งที่ชั่วร้าย โดยยึดมั่นตามคำดำรัสของอัลลอฮฺ ตะอาลา ที่ว่า

﴿وَأۡمُرۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱنۡهَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ﴾ [لقمان: ١٧]

ความว่า "**และจงใช้กันให้กระทำความดี และจงห้ามปรามกันให้ละเว้นการทำความชั่ว และจงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่หนักแน่น**" (สูเราะฮฺลุกมาน : 17)

สี่... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ เมื่อได้เรียกร้องเชิญชวนสู่ความดีงาม และห้ามปรามจากสิ่งที่ชั่วร้าย พวกเขามีหลักยึดมั่นที่หนักแน่นอีกประการ นั่นคือ การรักษาความเป็นปึกแผ่นของพี่น้องมุสลิม การประสานความสนิทสนมของหัวใจ การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในด้านความคิดเห็น และขจัดความขัดแย้งและการแบ่งแยกเป็นพรรคเป็นพวกให้หมดสิ้นไป

ห้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะยึดมั่นในหลักคำสอนที่ว่า การมอบคำตักเตือนที่ดีอย่างจริงใจนั้นมีเพื่อพี่น้องมุสลิมทุกคน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในความดีงามและความยำเกรง ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«الدِّينُ النَّصِيحَةُ قُلْنَا لِمَنْ قَالَ لِلهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ». [رواه مسلم رقم ٥٥].

ความว่า "**ศาสนาคือการตักเตือน เรา(เศาะหาบะฮฺ)จึงกล่าวว่า "เพื่อใคร?" ท่านนบีได้กล่าวว่า "เพื่ออัลลอฮฺ เพื่อคัมภีร์ของพระองค์ เพื่อเราะสูลของพระองค์ และเพื่อบรรดาผู้นำมุสลิม และเพื่อมุสลิมทั่วไป**" (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 55)

หก... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะธำรงรักษาบทบัญญัติของอิสลาม เฉกเช่นการดำรงซึ่งการละหมาดวันศุกร์(ญุมอะฮฺ) และการละหมาดญะมาอะฮฺ(เป็นหมู่คณะที่มัสญิด) การประกอบพิธีหัจญ์ การญิฮาด และการร่วมเฉลิมฉลองวันอีดพร้อมกับผู้นำ

มุสลิมทั้งที่เป็นคนดีและคนชั่ว ซึ่งเรื่องนี้มีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิง(ระหว่างทัศนคติของอะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัล-ญะมาอะฮฺ)กับทัศนคติของพวกบิดอะฮฺ(กลุ่มพวกที่อุตริกรรมหนทางที่หลงไปจากแนวทางที่ถูกต้องของอิสลาม)

เจ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะรีบเร่งสู่การละหมาดที่ถูกบัญญัติ(ฟัรฎูทั้งห้าเวลา) และจะดำรงการละหมาดนี้ในช่วงต้นของเวลาเป็นญะมาอะฮฺ(หมู่คณะ) เพราะการละหมาดในช่วงต้นของเวลานั้นมีความประเสริฐยิ่งกว่าการละหมาดในช่วงท้าย ยกเว้นการละหมาดอิชาอ์(ที่มีสุนนะฮฺให้ละหมาดในช่วงท้าย) และพวกเขายังเรียกร้องเชิญชวนให้มีความนอบน้อมถ่อมตนและมีสมาธิสงบนิ่งในการละหมาด โดยยึดมั่นตามคำดำรัสของอัลลอฮฺ ตะอาลา ที่ว่า

﴿ قَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي صَلَاتِهِمۡ خَٰشِعُونَ ٢ ﴾ [المؤمنون : ١، ٢]

ความว่า “**แน่นอนบรรดาผู้ศรัทธาได้ประสบความสำเร็จแล้ว บรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้นอบน้อมถ่อมตนในเวลาละหมาดของพวกเขา**” (สูเราะฮฺ อัล-มุอ์มินูน : 1-2)

แปด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะสั่งเสียกันและกันให้ลุกขึ้นละหมาดกิยามุลลัยลฺ เพราะมันเป็นส่วนหนึ่งจากแบบอย่างที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ปฏิบัติไว้ และการละหมาดกิยามุลลัยลฺนี้คือคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺที่กำชับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ให้ดำรงไว้ และให้มีความขะมักเขม้นในการเคารพเชื่อฟังต่อพระองค์ให้ได้มากที่สุด ดังที่มีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่า

«أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُومُ مِنْ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ فَقَالَتْ عَائِشَةُ لِمَ تَصْنَعُ هَذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَقَدْ غَفَرَ اللهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ قَالَ أَفَلَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا ». [رواه البخاري رقم ٤٨٣٧].

ความว่า “**ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะลุกขึ้นละหมาดกิยามุลลัยลฺอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งเท้าของท่านแตก ท่านหญิงอาอิชะฮฺจึงกล่าวถามว่า “ทำไมท่านถึงต้องทำถึงเพียงนี้ โอ้ท่านเราะสูลของอัลลอฮ ทั้ง ๆ ที่อัลลอฮฺทรงอภัยในบาปทั้งหลายของท่านทั้งที่ผ่านพ้นไปและที่จะมาถึงแล้ว?** ” **ท่านนบีได้กล่าวว่า “จะไม่ชอบให้ฉันเป็นบ่าวผู้ขอบคุณกระนั้นหรือ?** ” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หมายเลข 4837)

เก้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะยืนหยัดมั่นคงเมื่อพวกเขาต้องประสบกับบททดสอบต่างๆ กล่าวคือ พวกเขาจะอดทนในการเผชิญหน้ากับความยากลำบาก พวกเขาจะขอบคุณต่ออัลลอฮฺ(ชุกูร)เมื่อได้รับความผาสุก และพวกเขาจะพึงพอใจในบันทึกกฎสภาวะต่างๆ (อัล-เกาะฎออ์) ที่ขมขื่น ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ [الزمر: ١٠]

ความว่า "**แท้จริงบรรดาผู้อดทนนั้นจะได้รับการตอบแทนรางวัลของพวกเขาอย่างสมบูรณ์โดยไม่ต้องคำนวณ**" (สูเราะฮฺ อัซ-ซุมัร : 10)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلاءِ، وإِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلاهُمْ، فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَا، وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السَّخَطُ». [حسن صحيح رواه الترمذي رقم ٢٣٩٦].

ความว่า "**แท้จริงการตอบแทนที่ยิ่งใหญ่มาพร้อมกับการทดสอบที่ใหญ่ยิ่ง แท้จริง หากพระองค์ทรงรักใคร่กลุ่มชนหนึ่ง แน่นอนที่สุดพระองค์จะทรงทดสอบพวกเขา ผู้ใดที่**

พึงพอใจ(กับการทดสอบนั้น) อัลลอฮฺจะทรงพึงพอพระทัยพวกเขา ผู้ใดที่กริ้วโกรธ(ไม่พึงพอใจในบททดสอบนั้น) อัลลอฮฺก็จะทรงโกรธเกรี้ยวพวกเขา” (หะสัน เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2396)

สิบ... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะไม่หมายใจหรือปรารถนาที่จะประสบกับบททดสอบ และพวกเขาจะไม่วิงวอนขอต่ออัลลอฮฺให้ทดสอบพวกเขา เพราะพวกเขาไม่รู้ว่าจะสามารถยืนหยัดมั่นคงในบททดสอบนั้นหรือไม่ ? แต่ทว่า เมื่อพวกเขาต้องประสบกับบททดสอบ พวกเขาก็จะอดทน ดังที่ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ ، وَسَلُوا اللهَ الْعَافِيَةَ ، فَإِذَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا». [رواه البخاري رقم ٢٩٦٦ ومسلم رقم ١٧٤٢]

ความว่า “**พวกท่านจงอย่าหมายใจที่จะได้เจอกับศัตรู แต่จงขอต่ออัลลอฮฺให้ได้รับความปลอดภัย แต่หากพวกท่านต้องพบเจอกับศัตรูแล้ว ดังนั้นจงอดทนเถิด**” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หมายเลข 2966 และมุสลิม หมายเลข 1742)

สิบเอ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะไม่สิ้นหวังและย่อท้อในความเมตตาของอัลลอฮฺ เมื่อพวกเขาเผชิญหน้ากับบททดสอบ เพราะอัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงห้ามในเรื่องนี้ แต่พวกเขาจะเผชิญหน้ากับบททดสอบด้วยความหวังอย่างเต็มเปี่ยมว่าทางออกและการช่วยเหลือจากอัลลอฮฺจะต้องมีมาในเร็ววันอย่างแน่นอน เพราะพวกเขามีความเชื่อมั่นในคำมั่นสัญญาของอัลลอฮฺ และตระหนักว่าภายหลังจากความยากลำบากนั้นมีความง่ายดายอย่างแน่นอน พวกเขาจะพินิจใคร่ครวญถึงสาเหตุของบททดสอบด้วยการตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ พวกเขาจะยึดมั่นในหลักคำสอนที่ว่า บททดสอบและเคราะห์กรรมที่เกิดขึ้นกับพวกเขา ล้วนมาจากน้ำมือของพวกเขาเอง และพวกเขาทราบดีว่า การที่ความช่วยเหลือของอัลลอฮฺอาจจะล่าช้าออกไปนั้น ก็เพราะมาจากความผิดบาปที่พวกเขาปฏิบัติ หรือไม่ก็เพราะความบกพร่องของพวกเขาในการมุ่งปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ ﴾ [الشورى: ٣٠]

ความว่า “**และเคราะห์กรรมอันใดที่ประสบแก่พวกเจ้า ก็เนื่องด้วยน้ำมือของพวกเจ้าได้ขวนขวายไว้**” (สูเราะฮฺ อัช-ชูรอ : 30)

ไม่ว่าพวกเขาจะประสบกับเรื่องร้ายแค่ไหน หรือยามที่ต้องการจะปกป้องศาสนา พวกเขาจะไม่ปักใจเชื่ออย่างเต็มร้อยต่อปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ หรือตัวแปรทางโลก รวมถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แต่ในขณะเดียวกันพวกเขาก็จะไม่มองข้ามองค์ประกอบเหล่านี้ และก่อนที่จะพิจารณาสิ่งอื่นใดพวกเขาจะยึดมั่นในหลักคำสอนที่ว่า การเกรงกลัวต่ออัลลอฮฺตะอาลา การขออภัยโทษต่อพระองค์จากความผิดบาปต่างๆ การเข้าหาพระองค์ และการขอบคุณ(ชุกูร)ต่อพระองค์ในช่วงเวลาที่มีความผาสุก คือ สาเหตุสำคัญที่สุดที่จะทำให้ได้พบทางออกของปัญหาได้เร็วขึ้นหลังจากที่ต้องเจอกับความทุกข์ยากมายาวนาน

สิบสอง... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความรู้สึกหวั่นเกรงในผลตอบแทน(ที่เลวร้าย)จากการเนรคุณและไม่สำนึกบุญคุณ

ต่อความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ด้วยเหตุนี้ จะเห็นได้ว่า พวกเขาจึงเป็นผู้ที่มีความขะมักเขม้นในการขอบคุณ(ชุกูร)ต่ออัลลอฮฺและสรรเสริญสดุดีต่อพระองค์มากที่สุด และพวกเขาจะขอบคุณ(ชุกูร)ต่ออัลลอฮฺและสรรเสริญสดุดีต่อพระองค์ในทุกความโปรดปรานทั้งที่เล็กน้อยและที่ใหญ่ ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«انْظُرُوا إِلَى مَنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلاَ تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُوَ أَجْدَرُ أَنْ لاَ تَزْدَرُوا نِعْمَةَ الله». [رواه مسلم رقم ٢٩٦٣].

ความว่า "**ท่านทั้งหลายจงมองไปยังผู้ที่อ่อนด้อยกว่าพวกท่าน(ในเรื่องทรัพย์สิน ฯลฯ) และจงอย่ามองไปยังผู้ที่อยู่เหนือกว่าพวกท่าน ซึ่งมันจะเป็นการเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้พวกท่านไม่ดูแคลนในความโปรดปรานของอัลลอฮฺ**" (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2963)

สิบสาม... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะประดับประดาตนเองด้วยมารยาทอันประเสริฐและอุปนิสัยที่ดีงาม ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا ». [حسن صحيح رواه الترمذي رقم ١١٦٢ وأبوداود رقم ٤٦٨٢ والدارمي رقم ٢٧٩٢].

ความว่า “**ผู้ศรัทธาที่อีมานของเขาสมบูรณ์ที่สุด นั้นคือผู้ที่มีมารยาทที่ดีงามที่สุดในหมู่พวกเขา**” (หะสัน เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอัต-ติรมีซีย์ หมายเลข 1162 อบูดาวูด หมายเลข 4682 และอัด-ดาริมีย์ หมายเลข 2792)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอีกว่า

«إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنَكُمْ أَخْلاَقًا».

[صحيح رواه الترمذي رقم ٢٠١٨].

ความว่า “**แท้จริง ในบรรดาผู้ที่ฉันรักมากที่สุดในหมู่พวกท่านและที่พำนักของพวกเขาใกล้ชิดกับฉันมากที่สุดในวันกิยามะฮฺ นั้นคือ ผู้ที่มีมารยาทที่ดีงามที่สุดในหมู่พวกท่าน**” (เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2018)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอีกว่า

«إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسْنِ خُلُقِهِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ». [رواه أبوداود رقم ٤٧٩٨].

ความว่า “**แท้จริง ผู้ศรัทธาคนหนึ่งจะบรรลุถึงตำแหน่งของผู้ถือศีลอดและผู้ดำรงการละหมาดด้วยกับการมีมารยาทที่ดีงาม**” (บันทึกโดยอบูดาวูด หมายเลข 4798)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอีกว่า

«مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ وَإِنَّ صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيَبْلُغُ بِهِ دَرَجَةَ صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلاَةِ». [صحيح رواه الترمذي رقم ٢٠٠٤].

ความว่า "**ไม่มีสิ่งใดที่จะมีน้ำหนักยิ่งบนตาชั่งมากไปกว่าการมีมารยาทที่ดีงาม และแท้จริงผู้ที่มีมารยาทที่ดีงามนั้นจะบรรลุถึงตำแหน่งของผู้ถือศีลอดและผู้ดำรงการละหมาด**" (เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2004)

สิบสี่... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความบริสุทธิ์ใจในการแสวงหาความรู้และการปฏิบัติอะมัล และพวกเขาจะมีความรู้สึกหวั่นเกรงต่อการโอ้อวด ดังที่อัลลอฮฺ ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ ﴾ [الزمر: ٣]

ความว่า "**พึงทราบเถิด การอิบาดะฮฺโดยบริสุทธิ์ใจนั้นเป็นของอัลลอฮฺพระองค์เดียว**" (สูเราะฮฺ อัซ-ซุมัร : 3)

สิบห้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะให้เกียรติต่อสิทธิหรือข้อห้ามต่างๆ ของอัลลอฮฺ ตะอาลา พร้อมกันนั้นพวกเขาจะมีความรู้สึกที่กระวนกระวายใจเมื่อมีการละเมิดข้อห้ามต่างๆ ของพระองค์ และพร้อมที่จะช่วยศาสนาของพระองค์และบทบัญญัติต่างๆ ของพระองค์ และพวกเขาจะให้ความสำคัญต่อสิทธิของพี่น้องมุสลิมและชอบที่จะให้พี่น้องของพวกเขาได้รับความดีงาม ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ ٣٢ ﴾ [الحج : ٣٢]

ความว่า "**ฉะนั้นผู้ใดที่ให้เกียรติแก่บทบัญญัติของอัลลอฮฺ แท้จริงมันเป็นส่วนหนึ่งแห่งการยำเกรงของจิตใจ**" (สูเราะฮฺ อัล-หัจญ์ : 32)

สิบหก... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความขะมักเขม้นในการละทิ้งความกลับกลอก(นิฟาก) โดยที่พยายามในการทำความดีทั้งที่เปิดเผยและปกปิดในสภาพที่เหมือนๆ กัน พวกเขาจะมองว่าการงานที่พวกเขาปฏิบัติมานั้นมีเพียงน้อยนิด เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการเพิ่มพูนความดีต่อไป และจะพยายามให้

ความสำคัญในการปฏิบัติอะมัลของโลกอาคิเราะฮฺก่อนอะมัลของโลกดุนยานี้ทุกครั้ง

สิบเจ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีหัวใจที่อ่อนโยนเป็นอย่างมาก พวกเขาจะร้องไห้อย่างมากมายในความบกพร่องของพวกเขาที่มีต่อสิทธิของอัลลอฮฺ ตะอาลา ทั้งนี้ก็เพื่อหวังว่าพระองค์จะทรงเมตตาต่อพวกเขา และพวกเขาจะพินิจใคร่ครวญ และร้องไห้ รวมถึงให้ความสนใจอย่างมากในเรื่องความตายเมื่อพวกเขาเห็นญะนาซะฮฺ(ศพ) และพวกเขาจะระลึกถึงความตาย ความเจ็บปวดของมัน รวมถึงบั้นปลายชีวิตที่เลวร้าย จนกระทั่งหัวใจของพวกเขาสะท้านหวั่นไหว

สิบแปด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความรู้สึกที่ถ่อมตนมากยิ่งขึ้น ในทุกๆ ครั้งที่พวกเขาได้ก้าวสู่ตำแหน่งที่ใกล้ชิดอัลลอฮฺ ตะอาลา

สิบเก้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะหมั่นเตาบะฮฺตัวอยู่เสมอ พวกเขาจะทำการอิสติฆฟารขอลุแก่โทษทั้งกลางวันและ

กลางคืน เพราะพวกเขาสำนึกอยู่เสมอว่าพวกเขาไม่ได้รอดพ้นจากการทำความผิดแม้กระทั่งในช่วงขณะที่ทำความดีเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺก็ตาม พวกเขาจะขอลุแก่โทษในความบกพร่องที่เกิดขึ้นในการทำอิบาดะฮฺ พวกเขาจะระลึกถึงการเฝ้ามองของอัลลอฮฺอยู่เสมอ และจะไม่รู้สึกลำพองใจในสิ่งที่พวกเขาได้ปฏิบัติ พวกเขาจะรังเกียจการอวดโชว์และความโด่งดัง แต่ทว่าพวกเขาจะสำนึกอยู่เสมอในความบกพร่องและความอ่อนด้อยในการทำอิบาดะฮฺของพวกเขา และนับประสาอะไรกับความผิดพลาดที่พวกเขาได้ทำไว้

ยี่สิบ... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความเข้มงวดต่อการยำเกรงต่ออัลลอฮฺเป็นอย่างยิ่ง พวกเขาจะไม่กล่าวอ้างตนเป็นผู้ที่มีความยำเกรง แต่พวกเขาจะมีความรู้สึกที่เกรงกลัวต่ออัลลอฮฺ อัซซะวะญัลละ อย่างมากมาย

ยี่สิบเอ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความรู้สึกที่หวั่นเกรงต่อบั้นปลายชีวิตที่เลวร้าย พวกเขาจะไม่ละเลยต่อการรำลึกถึงอัลลอฮฺ มองว่าโลกดุนยาเป็นเรื่องเล็กน้อยต่ำต้อย

สำหรับพวกเขา ไม่ทะเยอทะยานในการสร้างอาคารบ้านเรือนนอกจากเป็นไปเท่าที่มีความจำเป็นและไม่ฟุ้งเฟ้อ ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

« وَاللهِ، مَا الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلّا مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ إِصْبَعَهُ هَذِهِ فِي الْيَمِّ فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ». [رواه مسلم رقم ٢٨٥٨ و الترمذي رقم ٢٢٥٦].

ความว่า “**ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ดุนยามิใช่อื่นใดสำหรับอาคิเราะฮฺ เว้นแต่เสมือน คนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านที่เอานิ้วจุ่มลงในทะเล ดังนั้น จงมองดูเถิดว่า มีสิ่งใดติดกลับมาบ้าง**” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2858 และอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2256)

ยี่สิบสอง... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะไม่พอใจกับความผิดที่สร้างความเสื่อมเสียให้กับศาสนาและคนที่เชื่อมั่นในศาสนา แต่พวกเขาจะปฏิเสธความผิดนั้น และช่วยหาข้อแก้ต่าง (กล่าวคือ ช่วยหาเหตุผลหรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุของข้อผิดพลาดของเขา โดยที่คิดต่อเขาในแง่ดี -ผู้แปล-) ให้แก่ผู้ที่มีทรรศนะดังกล่าว หากว่าเขาเป็นผู้ที่สมควรจะได้รับการแก้ต่างในเรื่องนั้น และจะช่วยพี่น้องมุสลิมปกปิดความผิดนั้นไว้ให้เงียบที่สุด พวกเขาจะเข้มงวดในการสำรวจและเถียงกับตัวเองในสถานะที่

ต้องพึงระวัง พวกเขาไม่นิยมชมชอบที่จะเห็นเรื่องไม่ดีของผู้อื่นถูกเปิดเผย แต่พวกเขาจะจัดการขัดเกลาข้อเสียของตนเสียมากกว่าจะไปยุ่งกับข้อเสียของคนอื่น และจะพยายามปกปิดข้อเสียของผู้อื่นให้มาก และจะพยายามปิดกั้นการแสดงความเป็นศัตรูกับผู้คน และพยายามอาศัยวิธีการต่อรองอะลุ่มอะลวยให้มากที่สุด จะไม่ตอบโต้ใครด้วยสิ่งที่ชั่วร้าย และจะไม่ละเมิดต่อผู้ใดทั้งสิ้น ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«لَا يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَتَّاتٌ»

ความว่า “**ผู้ที่แพร่งพรายเรื่องราวที่ยังไม่รู้ถึงข้อเท็จจริงจะไม่ได้เข้าสวรรค์(เพราะจะเป็นการกล่าวร้ายให้แก่ผู้อื่น)**” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หมายเลข 6056)

ในอีกสำนวนหนึ่ง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَّامٌ»

ความว่า “**ผู้ที่พูดให้ร้ายแก่ผู้อื่นจะไม่ได้เข้าสวรรค์**” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 168)

ยี่สิบสาม... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะปิดกั้นช่องทางต่างๆ ที่นำไปสู่การนินทาในวงสนทนาการพูดคุยของพวกเขา และพวกเขาจะรักษาลิ้นจากการนินทาว่าร้ายต่อผู้อื่น ทั้งนี้ ก็เพื่อไม่ให้การพูดคุยของพวกเขานั้นเป็นการพูดคุยที่เป็นบาป อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ ١٢ ﴾ [الحجرات: ١٢]

ความว่า "**โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย ! พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการสงสัย แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป และพวกเจ้าอย่าสอดแนม และบางคนในหมู่พวกเจ้าอย่านินทาซึ่งกันและกัน คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้านั้นชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ? พวกเจ้าย่อมเกลียดมัน และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ**" (สูเราะฮฺ อัล-หุญุรอต : 12)

ยี่สิบสี่... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีความละอาย มีมารยาท ความรักใคร่ ความสงบ และความนอบน้อมเป็นอย่างมาก ใช่แต่เท่านั้นพวกเขาจะพูดและหัวเราะเพียงน้อยนิด และสงบเงียบให้มากขึ้น พวกเขาจะพูดด้วยถ้อยคำที่เปี่ยมด้วยหิกมะฮฺซึ่งง่ายต่อการเข้าใจของผู้ฟัง พวกเขาจะไม่ดีใจอย่างลิงโลดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ได้รับจากดุนยา นั่นเป็นเพราะด้วยปัญญาที่สมบูรณ์ของพวกเขา ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ ». [رواه البخاري رقم ٦٤٧٥ ومسلم رقم ٤٧].

ความว่า "**ผู้ใดที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก เขาก็จงพูดสิ่งดี หรือไม่ก็จงเงียบเสีย**" (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หมายเลข 6475 และมุสลิม หมายเลข 47)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวอีกว่า

«مَنْ صَمَتَ نَجَا». [صحيح رواه الترمذي رقم ٢٥٠١].

ความว่า "**ใครที่เงียบก็ย่อมปลอดภัย**" (เศาะฮีหฺ บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2501)

ยี่สิบห้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะหมั่นให้อภัยและยกโทษซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะมาจากการก่อความเดือดร้อนด้วยการไปทำร้ายร่างกาย หรือยึดเอาทรัพย์สิน หรือย่ำยีเกียรติของผู้อื่น หรืออื่นจากนี้ อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤ ﴾ [آل عمران: ١٣٤]

ความว่า "**คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบาย และในยามเดือดร้อน และบรรดาผู้ข่มโทษและบรรดาผู้ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์ และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้กระทำดีทั้งหลาย**" (สูเราะฮฺอาลิ อิมรอน : 134)

ยี่สิบหก... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะตระหนักถึงความเจ้าเล่ห์ของชัยฏอนอยู่เสมอ และจะพยายามเรียนรู้เล่ห์เหลี่ยมและกลลวงของมัน และไม่ยอมให้การกระซิบกระซาบ(วิสวาส)ของพวกมันมีผลต่อพวกเขาในการอาบน้ำวุฎูอ์ การละหมาดและอิบาดะฮฺต่างๆ อื่นจากนี้ เพราะพวกเขาตระหนักดีว่าสิ่งเหล่านั้นมาจากชัยฏอน

ยี่สิบเจ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะบริจาคทานอย่างมากมาย พวกเขาจะบริจาคด้วยกับทุกสิ่งที่เกินความจำเป็นทั้งกลางวันและกลางคืน ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น และพวกเขาจะหมั่นถามไถ่สารทุกข์สุขดิบมิตรสหายของพวกเขา เพื่อที่พวกเขาจะได้มอบความช่วยเหลือตามความต้องการของมิตรสหายเหล่านั้นในเรื่องอาหาร เสื้อผ้าและทรัพย์สินเงินทอง และพวกเขาจะไม่ฟุ่มเฟือยในทรัพย์สินเงินทองแม้จะใช้ไปในสิ่งที่หะลาลก็ตาม

ยี่สิบแปด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะตำหนิความตระหนี่ถี่เหนี่ยว ในทางกลับกันพวกเขาจะมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และใจบุญกุศลทาน รวมถึงการทุ่มทรัพย์สินเงินทอง และแบ่งเบาภาระของพี่น้องของเขา ทั้งในช่วงเวลาของการเดินทางและช่วงที่อยู่ที่บ้าน เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการช่วยเหลือศาสนา ซึ่งนี่คือเป้าหมายของพวกเขา และพวกเขาจะมีความรู้สึกชอบเป็นอย่างยิ่งที่จะทำความดีแก่พี่น้อง และสร้างความปลื้มปีติให้แก่

กันและกัน และพวกเขาจะยื่นมอบให้แก่พี่น้องก่อนตัวของพวกเขาเสมอ

ยี่สิบเก้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะต้อนรับเลี้ยงแขกเป็นอย่างดี พวกเขาจะดูแลแขกด้วยตัวของพวกเขาเอง เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยจริงๆ ซึ่งพวกเขาจะไม่ทำตัวเสมอระดับเดียวกับแขก (คือจะดูแลแขกให้ดีกว่าที่เป็นอยู่) พวกเขาจะต้อนรับแขกอย่างดีทั้งการเลี้ยงอาหารแขก การดูแลแขก และการมองแขกในแง่ดี และพวกเขาจะตอบรับการเชื้อเชิญร่วมงานเลี้ยงของพี่น้องของพวกเขาทุกคน เว้นแต่อาหารที่เลี้ยงนั้นจะเป็นสิ่งที่หะรอม หรือเป็นการเชื้อเชิญเฉพาะคนมีหน้ามีตาและคนร่ำรวยโดยที่ไม่เชื้อเชิญคนยากจนระดับรากหญ้าทั่วไป หรือสถานที่เลี้ยงนั้นมีสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนอัลลอฮฺอยู่

สามสิบ... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะมีมารยาทที่ดีงามต่อเด็กๆ นับประสาอะไรกับบรรดาผู้ใหญ่ ต่อคนไกลและนับประสาอะไรกับคนใกล้ ต่อคนโง่เขลาและนับประสาอะไรกับคนที่มีความรู้

สามสิบเอ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะคอยทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระหว่างคู่พิพาท เพราะถือเป็นแขนงแห่งความดีที่เลิศที่สุด และเป็นคุณงามความดีที่มีค่ายิ่ง เพราะการช่วยไกล่เกลี่ยคู่พิพาทนั้นจะเป็นการทำลายแผนการณ์และเจตนารมณ์ของชัยฏอนที่จะก่อความบาดหมาง ความเป็นศัตรูระหว่างมุสลิมและเจตนาที่จะทำลายความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพวกเขากันเอง

สามสิบสอง... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ ห้ามไม่ให้อิจฉาริษยาซึ่งกันและกัน เพราะความอิจฉาริษยานั้นเป็นบ่อเกิดของการเป็นศัตรู ความบาดหมาง ทำให้อีหม่านอ่อน และทำให้ยึดติดอยู่กับดุนยาและสิ่งเพริศแพร้วของมัน โดยไม่มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการศาสนา

สามสิบสาม... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะสั่งใช้ให้ทำดีต่อบิดามารดาและดูแลท่านทั้งสองให้เป็นอย่างดี อัลลอฮฺ ตะอาลาได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًاۖ وَإِن جَـٰهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَآۚ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ﴾ [العنكبوت: ٨]

ความว่า "**และเราได้สั่งเสียมนุษย์ให้ทำดีต่อบิดามารดาของเขา และถ้าทั้งสองบังคับเจ้าเพื่อให้ตั้งภาคีในสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ เจ้าก็อย่าปฏิบัติตามเขาทั้งสอง ยังข้าคือการกลับของพวกเจ้า ดังนั้น ข้าจะแจ้งแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้**" (สูเราะฮฺ อัล-อันกะบูต : 8)

สามสิบสี่... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ สั่งใช้ให้ทำดีต่อเพื่อนบ้าน มีความอ่อนโยนต่อเพื่อนมนุษย์ มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ แพร่สลาม ให้การดูแลทั้งผู้ที่ยากจน ผู้ที่ขัดสน เด็กกำพร้า และนักเดินทางต่างถิ่นที่ขาดแคลนปัจจัยจะกลับภูมิลำเนา

สามสิบห้า... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ ห้ามไม่ให้มีความหยิ่งยโส จองหอง อวดอ้างตน การกดขี่ข่มเหงและละเมิดผู้คน และพวกเขาจะสั่งใช้ให้ผดุงความยุติธรรมในทุกเรื่อง

สามสิบหก... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ จะไม่มองข้ามความดีใดๆ ที่ศาสนาส่งเสริมให้ปฏิบัติมัน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า

«لَا تَحْقِرَنَّ مِنْ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ». [رواه مسلم رقم ٢٦٢٦].

ความว่า “**ท่านจงอย่ามองข้ามความดีใด ๆ แม้กระทั่งการที่ท่านพบพี่น้องของท่านด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม**” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 2626)

สามสิบเจ็ด... ชาวสะละฟุศศอลิหฺ ห้ามไม่ให้มีทัศนคติที่ไม่ดี การสอดแนม และการคอยจ้องจับผิดต่อพี่น้องมุสลิมด้วยกัน เพราะการกระทำเช่นนั้นจะเป็นการทำลายความสัมพันธ์ทางสังคม และจะเป็นการสร้างความแตกแยกระหว่างพี่น้อง ทั้งยังเป็นบ่อเกิดของความเสียหาย และพวกเขาจะไม่โกรธเคืองผู้ใดที่เป็นไปเพื่อตัวเอง แต่พวกเขาตระหนักอยู่เสมอว่าการโกรธเคืองนั้นต้องเป็นไปเพื่ออัลลอฮฺเท่านั้น อัลลอฮฺตะอาลา ได้ดำรัสในเรื่องนี้ว่า

﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤ ﴾ [آل عمران: ١٣٤]

ความว่า **"คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบาย และในยามเดือดร้อน และบรรดาผู้ข่มโทษและบรรดาผู้ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์และอัลลอฮฺนั้นทรงรักผู้กระทำดีทั้งหลาย"** (สูเราะฮฺอาลิ อิมรอน : 134)

และจริยธรรมอันดีงามอื่นจากนี้ ซึ่งเป็นจริยธรรมของท่านนบี ที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ให้มันเป็นเหตุให้เกิดความสนิทสนมกันระหว่างศัตรู แล้วพวกเขาก็กลายเป็นพี่น้องกันด้วยความเมตตาของอัลลอฮฺ

โอ้อัลลอฮฺ ได้โปรดให้อภัยแก่เราและพี่น้องของเราผู้ซึ่งได้ศรัทธา ได้เรียนรู้ และได้ปฏิบัติอะมัลที่ศอลิหฺก่อนหน้าเรา และอย่าได้ให้มีความเคียดแค้นเกิดขึ้นในหัวใจของเราต่อบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย

โอ้อัลลอฮฺ เราขอต่อพระองค์ซึ่งความดีงามจากสิ่งที่ศาสนทูตของพระองค์ มุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้วอนขอต่อพระองค์จากสิ่งนั้น และเราขอความคุ้มครองต่อพระองค์ซึ่งความชั่วร้ายจากสิ่งที่ศาสนทูตของพระองค์ มุหัมมัด

ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากสิ่งนั้น

โอ้อัลลอฮฺ เราขอความคุ้มครองต่อพระองค์ จากความชั่วร้ายของอุปนิสัย การงาน อารมณ์ความใคร่ และโรคภัยต่างๆ

โอ้อัลลอฮฺ ได้โปรดตอบรับในสิ่งที่เราวอนขอด้วยเถิด อามีน